

Kopijani se dopisi ne iskušaju.
Prepisana se pisma iskušaju po 5
čvor svaki redak. Ograničen je 8 re-
dak stanja 60 m, za svaki redak
više 5 m, ili u slučaju opotovanja
za pogodbu sa upravom. Novci se
daju postaricom na napomenom (as-
ezgov postale) na administraciju
"Naše Sloga". Ime, prezime i naj-
stariji poštni valja točno označiti.

Komu list nedodaju na višine,
oko to javi odgovarajuće u otvo-
renu pisanu, u kojoj se ne plaća
postačar, ako se izvane napile:
"Rakšametar".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Sloga rastu male stvari, a neologija raste veliki". Nar. Pos.

Slaveni austrijskog Primorja godine 1889.

Ljubljanski "Slovenski Svet" do-
nio je početkom ove godine vrlo ljepe
članke o stanju Slavena u obće i na-
pose o Slavenih u Austriji za prošle
godine. Na te članke osvrnuli se ve-
ćinom svi slavenski časopisi Austro-
Ugarske. Temeljito i zapravo opis-
uje "Sl. Sv." stanje Slavena južnih
i sjevernih, iztočnih i zapadnih, izi-
đuci u koliko je jedno ili drugo sla-
vensko pleme kulturno-politički na-
predovalo ili nazadovalo.

Radi prenajema prostora nemo-
žemo doneti tih članaka — prem bi
to inače vrlo rado učinili — već do-
našamo za danas u prevodu dodatke i
tumačenje k tim člankom našega če-
stogu drugu iz Pule, "Il Diritto
Croato" izjavljajući ujedno, da se i u
tom podpunoma s njim slžemo. Po-
radi navedenog jur razloga moramo
se ograničiti samo na jedan dio hva-
ljenog članka i to na primorske Sla-
vene, medju kojima živimo i s kojima
nam je dijeliti dobro i zlo. Eto kako tvrdjave talijanstva, a protivnici se
sudi dakle puljski drug o stanju pri-
morskih Slavena godine 1889:

Istarski Slaveni, Hrvati i Slo-
venci kroz Janjsku godinu znatu na-
predovaše, poglavito prigodom zadnjih
pokrajinskih izbora, prouzrokujući nji-
hovim dušmanom mnogo neugodnih
iznenadjenja. Sve slavensko novinstvo
pozdravilo je najvećim zsdovoljstvom
te stecine, kojima istarski Hrvati i Slo-
venci pružile dokaze njihove pro-
budjene sriesti na narodnom polju. Osim
toga dobije tri zastupničke sta-
lice više u saboru; oni pobediše na
više mjestih i pri občinskim izborih,

zasnovaše čitaonicah, i u više prigodah
imali su rodoljubne sastanke: sredstva,
koja u velike pomazu probudjenju
pretežitog slavenskog živilja u Istri, i
sve više obaraju tvrdjave protivničke
stranke, koja nezna, ili neće da se
raduhne na slobodoumnih i poštenih srčanosti i plemenitim pregorom brane
načelih, kako je to dužnost svih onih,
koji se bore za pravednu stvar.

Poglavitu zaslugu na probudjenju živilja
narodne svetosti u Istri pripisati je koju podržavaju Slovenci u Trstu, nije
značajnosti i rodoljubnoj postojanosti razmerna; no tad će istom biti
tamošnjih narodnih kolovodja, koliko
uspešna, kad u svojih naporih budu
podpomagani od braće Hrvata i Srba
kao što ljubavi napram svomu jeziku,
koja se sve to živje uzbraduje u sreću
istarskog kmeta. Istarski seljak ne-
vadja se više za spletak i nagovori
narodnih protivnikah, niti ga straši
prijetje, kojima su se Talijani služili,
da gospodaju i kvare narod zemlji.

U Goričkom, medju Slovenci na-
ken zadnjih izbora nastade žalostnih
razmirica. Te razmirice potakli su
nadahnitelji stare "Soče", koja izlazi
u Gorici. Ti ljudi stadoše širiti neki
opportunizam, koji kad bi zarladao,
mogao bi štetovati slovenskom živilju,
pretežu u pokrajini. Rodoljubi, koji
bolje shvaćaju prava i interese slo-
venskoga naroda u Goričkoj, sada
objelodanjuju novo glasilo pod imenom
"Nova Soča". Uz načela, koja
zagovara ovo glasilo, pristaje većina
Slovenaca, te neima sumnje, da će

konačno pobjediti. Tako će biti saču-
vano sve ono, što su Gorički rodo-
ljubi uz velike muke i požrtvovanja
sagradi kroz ovo zadnjih 20 godina.
U Trstu ima odličnik i radulini
i okolicu proti pritisku talijanskog
i učinku proti pritisku talijanskog
okolosti.

e) Plaća iz ostataka mjestnoga crkve-
nog imetka moraju se dokazati uredovnim
odobrenjem i ostalimi dokazi, na kojih se
oni utemeljuju;

f) glede pristojba stote mora se pri-
dati fasijsi kao temelj za paušal (u smislu
§. 3. 1 slovo f. zakona) dokazom dekan-
skog uredu o činib, koji pripadaju duino-
stom stote, kroz zadnjih šest godina, raz-
dieljenih po klasah i u tih pripadajućih
pristojbah, kao također se mora priložiti
i broj kolicina neutjerivih pristojoba, budi
radi viromsta budi s drugim razloga.

Medutim župnik mora u fasiji staviti
(po zakonu od 19. aprila 1885. D. Z. L.
Br. 47) avotu pripoznatu u staroj pravo
učinjenoj fasiji, a da slučajno je nema,
tada neka se stavi brojka infinito utjeri-
vanih pristojba kroz šest zadnjih godina
odbitkom iznos 30 for.

Konačna brojka utračunanih pristojba
stote mora se potvrditi od zemaljske oblasti
u sporazujenju sa diocezanskim bisku-
pom; u slučaju, da sporazum ne uspije,
tada mora ju ustaviti ministar bogoslovija.

Ako postoji kakva fasijska uprava u
shodnosti sa zakonom 19. aprila 1885.
(D. Z. L. 47), tada za deset godina, od
česa ove izprave, predlog gore napomenutih
uredstava može izostati, u koliko zem-
aljska oblast ne bi našla shodnim za-
htjevati ih radi posebnih nastavnih okol-
nosti.

g) Dokodak avij prije 15. lipnja 1885.
utemeljenih plaća za mise i ustanove za
božju službu sa određenim prihodom, bez
razlike, je li utemeljena zakladnica ili ne,
mora se navesti s kazalom, u kojem se
pokazuje način i broj utemeljenih funkcija;
brojke iznosa od dužobrižnika, koji moraju
biti priznati.

Ako je ovaj iznos očit iz glavnih
kojiga poreznoga ureda, tada je brojka

poisuje veličanstven arsenal, komu bi
se težko para našlo, ipak je zaostalo u
napredku za ostalimi družtvima. Lloydovo
ponosno družtvo, koje ima velikih kuća-
za radnike i sjajno poput carske palatu
za svoju porabu, koje broji na hiljadu
radnika i činovnika, koje ima lep broj
valjanih kapetana i mornara, ipak je za-
ostalo za drugimi!

To je svima zagoneka ali je faktum!
Ovo družtvo je nasadnjeno od postanka na
gospodsku; tu se je vazda dobivalo i tro-
šilo u izobilju. Vlade mu nedavaju u raz-
merju dovoljno subvenciju. Austrijska
vlada bi mogla i dela, ali madjarska se
tomu opire iz principa, da se u svakemu
odieli od Austrije.

Vlade krive ravnateljstvo i upravu;
ove bacaju krivnju Bog zna na koga;
jedan drugoga krive, a nitko nije zadovoljan,
dočim dok se je mnogo dobivalo
bez obzijske konkurenčije, tada su svi bili
zadovoljni. Kapetan, kada je dobio službu
kad društvo, držao se je sigurnim, kao da
je u cesarskoj službi, ali sada, u one jed-
nom ponosno Lloydove kapetane, zabila
se nekakva (možda i neopravданa) bojažan
za budućnost. Ako se vlade ne smilju,
ako ne odrede još milijuna, može se do-
godit, što nitko ne predviđa osim mogućih
izdava, u kojih se rukuh, kako vele, ve-
ćinom sada dionice našale. Občenito je
uvjetno u Trstu, da će vlade još nešto
izvoditi i da će se gledati, da starac Lloyd

zauzeće morete reč bi buduć napredak.
Ovo veliko društvo, koje od mnoga godina
ima više od osamdeset parobroda, koje

PODLISTAK.

Parni stroj i parobrodarska družtva.

(Konač.)

Godine 1885. sagradilo je družtvo
drugi parobrod "Iku" za subvencijoniranu
plovitbu za Lovran, Mošćenice, Berseč,
Rabac, Cres i Pelješac. U istu dobu kupilo
je družtvo parobrod "Sibil" to jest Yacht
engelskog kneza i to onda za privatnu
potražbu gospoda u Opatiji.

Godine 1886. sagradile su Englekoj
parobrod od 250 tonelada za subvencijoniranu
plovitbu iz Rieke za Split, Met-
ković, Trpanj i Dubrovnik, a taj parobrod
po zakonu već spomenute "influence" nosi
ime "Dalmazia".

Godine 1887. Lanjske godine je isto družtvo u
Njemackoj sagradilo parobrod "Fiume".
Ovaj nosi 400 tonelada; ima pristoj-
no mjesto za putnike i služi za hitnu plovitbu
med Riekom, Zadrom, Splitom, Met-
kovićem i Trpanjom. Opšt nekoje hrvatske popusti.
Novine izrazile su svoje negodovanje radi
prevedenja ayojih imena u tudi jezik; ali
zadudo kad vlada "influence"! Istom lanjske je
dosadilo gubitku novog radi pruskog; sada
gudine pružila su družtvo prije tko kupi
parobrod "Senj" baš u doba kadno se
bijahu sa vladom pogodili za prenos pošte
iz Rieke. Omišlja, Matinske, Žrnjević i Kruš-

Poduje sasao se bavili ovim družtvo-
jer je naše, domaće, niknula iz naše Li-
bunje, te našemu pušku pružilo zgodu,
da se uz prilično nisku cenu vozi po na-
šem Kvarneru.

U dolnjem Istri, kako smo spomenuli,
od Trsta do Pule, imao je paroplovitbu
Cesare pod imenom "Navigazione a
vapore Istriana", ali buduć sam na onoj
pruzi, našlo se je Istrana, koja su tu nije-
gova samoču prekin okom gledali. On je
imao, kako oni kažu, cene previsoke, pak
zato i Bog zna radi kojih drugih razloga,

kupili jedan parobrod i dva nova sagra-
dili te uastrojili družtvo: "Società Istria-
Trieste" i timi su parobrodi pred četiri
godine počeli plovitbu uz staro družtvo
Cesara. Ali ovaj bogat i svojeveljav snizio
cenu, te snizili i oni, no se u svemu tomu
postala kruto prevaris, jer on (imajući sub-
veniciju za poštu) snizio opet cene za
robu, a putnike u trećem razredu vozio
je iz Trsta do Pule za samih deset novi-
ćića. Opozicija, uzdajući se u nekakav
patriotizam, niti izprva htjela toliko cenu
aniziti, nu bila je na to prisiljena, a to jedno.

Ima još drugih parobroda, što su je
strana strašno štetio: svake godine se
zaključi račone sa deset do dvadeset hi-
lada gubitka, ali nešto da jedan drugom
popusti. Puk u dolnjem Istri imao je
jedinu broderiju po čitavoj obali.

Obje strane željne su mira, jer njim
traje skoro četiri godine. Jedna i druga
gudine natoje, da se izmire, a nekoj tvrde,
da su se medju sobom jaši pogodili, a tim su
dobro za sebe i učinili. Nasilo se je i
drugdje više puta takvih borba, ali da
su toliko trajale, to nepastimo.

U Dubrovniku, kako bijaše rečeno,
plovilo je družtvo dubrovčko do Istri u
Trst sa jednim parobredom, nu i onđe
radi osobnih razloga drugo družtvo dovelo

lazici svakog četvrtka na cijelu
čarku.

Dopisi se nepravila ako se i
netiskuju.

Nebilježivani listovi se nepravila.
Preplaća se postotinom steći 5
for, za seflike 3 for, za godinu.
Razmjer je 1:1, i 1 za godi-
dine. Izvan carov je više postotinu.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalazi
se u Via Carintia br. 25

Liberiranje.

U koliko uračunanja prihoda kakva utemeljenja protuostava kakva odredba na kladnici, tada zakladnica mora se priklučiti fazi, odnosno gori napomenutom kazuju.

Ako već predstoji faza uprave utemeljena po zakonu od 19. aprila 1885. (D. Z. L. Br. 47), tada mogu se upoznati i obavestiti o sredlogi gori napomenutim sredstvima i mogu se umetnuti u fazu prihoda mješavih plaća i zaklada zapri zadnjoj i pravoj pripomučni prihodi.

(Konac sledi).

takodjer po nalogu svoga kneza i Gagliard. Premda su protuslavenske novine trubile, da sultani neće dati Vukoviću audiencije, bilo je on ipak od sultana svećano primljen, dospaće i odlikovan visokim turškim redom.

Srbija: Iz Biograda brzojavljaju 24. t. m., da bijaše ministar Tašanović, kad je izbašo iz radikalnoga klubova, da podje u ministarstvo, napadnut kamenjem. Veli se, da je napadač došao naročito u Biograd, da umori ministra. Tašanović nebijaje ranjen a napadače zatvorio odmah.

Bugarska: Iz Sofije dolazi viest, da je vlasti opunomočila bugarsku narodnu banku, da odmah izplati Rusiji zaostale obroke okupacionog duga iznosu od 3,600.000 rubalja. Po drugih viestih imao bi biti taj dug mnogo viši.

Francezka: U francezkom parlamentu bijaše zabačen predlog dne 25. t. m., da se pomiluje radnike, koji bijaše prošle godine odsudjeni radi radničkih pobuna. Istoga dana odoprati dva policijska agenta vojvodu Orleanskoga iz pariške tamnice u državnu tamnicu u Clairvaux. Francezka vojska u Senegaliju bijaše napadnuta od kralja Dahomeya, koji bijaše suzbijen.

Financijalni proračunski padobor prihvatio je vladin predlog, da se odustavi Galiciji dug za ezoner, o čemu govor na ovom mjestu u zadnjem broju.

U sjednici proračunskega odbora od 24. t. m. običao je ministar trgovine, da će do mala izdati nove marke za pisma, veće i čvrstije dopisnice i da će u temeljiti poštarski muzej.

U sjednici carevinskoga vjeća od dne 25. t. m. interpelirao je vladu medju ostalimi i zastupnik de Franceschi radi pristranosti kotarskoga suda u Pazinu. U budućem broju kazati ćemo pobliže sadržaj interpelacije.

Jučer vršili se naknadni izbori u Moravskoj Svitavi za carevinsko vjeće. Niemci postavile dva kandidata a Česi jednoga. Izabran nebijaje, niko jer se glasovi razcjepljivali. Biti će užji izbor između dvojice njemačkih kandidata.

Staročeska stranka kandidira za carevinskog vjeća na mjesto odstupivšega dr. Matuša u Mladoj Boleslaviji ravnatelja Tonera, koji je južnog pripadao mladočeskoj stranci.

Prigodom pogreba grofa Andrássy-a pokazali su Madjari ponovno kako znaju štovati i cijeniti svoje narodne velikane. Sprovodu prisustvovala silno množtvo naroda bez razlike stranaka i stališta. U madjarskom saboru došlo je jučer do burnih priporuča, jer je predsjednik podielio ukor zastupniku opozicije Abranyi-u, te pošto nehtjede na tahtjev opozicije ukor natrag povuci, zače ova silno bučiti i larmati kano da je u krveni.

Hrvatski sabor, koji bijaše za mjesec dana zatvoren, sastao se opet dne 20. t. m. Prvoj sjednici prisustvovalo je vrlo malo zastupnika. Predsjednik najavio na početku sjednice saboru, da su nedavno umrla dva saborska člana, grofovi Drašković i Khuen, a na koncu sjetio se umrvešeg madjarskog državnika i tobožnjeg prijatelja Hrvatske — Andrássy-a. Čim je predsjednik spomenuo ime toga muža, koji bi bio da je mogao Hrvate i sve Slaveno u žlici vode utopio, ostavlja opoziciju demonstrativno sabornicu. Zalostni su svakako odnošaji u hrvatskoj sabornicu kaži se slavi u njihime národnoga protivnika a niti se nespomene nedavno umrvešeg rodoljuba i velikaša baruna Ožegovića!

Crnagora: Ministar Vuković, koji bijaše nedavno u posebnom poslanstvu na biogradskom dvoru, uputio se je

Slavjanski dolazi i u Trst. Kako javlja ovdajni listovi doći će prvoj marči poznati ručki sborovodje g. Slavjanskij svojim glasovitim sberom u Trst, da dade nekoliko koncerata u najrečem ovdajnjem kazalištu „Politiamo Rossetti“. Sbor g. Slavjanskog vodič od preko 60 muških i ženskih članova. Taj sbor stekao si slavni glas svjetski koncerti, danici u svih većih europskih gradova. Kako čitamo na oglasih datih g. Slavjanski ordje tri koncerta t. j. 1., 2. i 3. marta.

Pedrušica držala sv. Cirila i Metoda uz Greti kod Tereševlja nam, da će obdržavati u nedjelju dne 2. marta t. g. o. sati popodne u prostorijama gospodine „pri Ferlugi“ na Greti drugu glavnu skupštinu aliđedice dnevna redom: 1. Nagovor predsjednika. 2. Izvješće tajnika. 3. Izvješće blagajnika. 4. Upisivanje novih članova. 5. Predlozi i želje. 6. Izbor novoga odbora.

Iz Pula piše nam, da će se ondje buduće školske godine otvoriti prvi i drugi razred novi ustrojeno državne njemačke gimnazije. Ima pašinske gimnazije, koja se koncem ove školske godine zatvara, polaze u Pulu 3 profesora, ostali bit će dodeljeni kamou drugamo na sluhovanje ili će bit umirovljeni. Razpisano je za novu puljsku gimnaziju ravnatelsko mjesto te mjesto za pridopite i slobodno risanje. Kako se čuje, profesor hrvatskoga jezika neće u Pulu, dokle taj jezik se neće podučavati?

Posjednica izberne agitacije na Po-rečini. Iz Rovinja dozajemo, da bijaše na tamoznjegu tribunalu za razpravu dne 31. janara t. g. od obtužbe radi uvrede poštenja rješen g. Josip Ptačinski, župan upravitelj u Foškulanu, dočim bijaše odjedna dvojica talijanskih pristaša iz Fontane, koji su se osobito za poslednjih semajnajških izbora za talijansku stranku borili i zemire izazivali. G. Ptačinskog tužio je bio vlastelin Fontanske Conte Borisi, koji bijaše na čelu protivnog nam stranci.

Raspisane mjesto občinskoga lečnika Občinsko glavarstvo u Pazinu raspisuje novo natječaj za mjesto lečnika za onu ožinu. Godišnja plaća iznosi 1200 for. Za počelo bolestišta izvan Pazina i za druga osobita občinska poslanstva biti će mu nadoknadeni putni troškovi. Nadalje uzvati će pristojbo za izvršavanje radnja, koje mu bude drijiva ili občina povjerila kana u slučaju pošasti, komisije itd. Osina toga može preuzeti službu lečnika na jednom komadu državne željeznicu.

Prošnje valja poslati občinskomu glavarstvu u Pazinu do 20. marta t. g. Molitelj mora dokazati, da poznaje hrvatski i slovenski i talijanski jezik.

Luka u Opatiji. Čitamo u Zagrebčkim novinama, da je cesarska vlast nakanila proširiti u našoj Opatiji sadašnju luku, koja je do prenartana parobrod i drugimi ladjama. Luka ona je doista malena, tako se uvaži broj parobroda i manjih ladja, koje taj danonice pristaju. Neima daleko dvojje, da će dnočno, koje u Opatiji solikoj gradi i dograđuje, izposlovati od cesarske vlade, da prodolji luku te ju učini prikladnom za veće ladje i za veći broj parobroda.

Zahvala u puljskoj čitanici. O tom javljaju nam iz Pule kojim slijedi: Čakav-ske godine, tko je i ove naše „Čitanice“ priredila svojim članovom i prijateljem dne 15. t. m. a prostorijah „Al' Apollo“ vrlo slijajan plez. Prostrane prostorije bijahu dubkom puno članova i pozvanika, među kojim vidimo i c. kr. kotarskoga glavara vitez Conti-a, načelnika dra. Rizzi-a, c. kr. sudske Prenza itd.

Prvoga od ove trojice pozdravlja je kod dolskoga slovenka gospodin Grumova, kojeg se je g. glavar srdačno zahvalio. Uspjeh, koli moratoli materijalni toga krasnoga plesa, nadkrilje je sve dozadajne a to nam je naboliji dokaz, da se Slaveni Pule osvješćuju i zabiru oko naravskoga središća naše mire „Čitanice“. Svaka čest na toli krasnom uspjehu zabavnom odbornu, napose predsjedniku g. Zlobcu.

Iz občinske Lovrane piše nam prijatelj 20. febara. Dne 12. o. m. obdržavala se občinska sjednica u Lovrani. Iz proglašenja zapisanika posljednje sjednice prijatelj g. Franje Skalamera istomu, jer bijaše u posljednjoj sjednici zaključeno, da se ima raspisati natječaj za novog tajnika u tri novinu, naime u „Našoj Slogi“, „L' Osservatore Triestino“ i „I' Istra“, to ne je dogodilo, jer u „Našoj Slogi“ nebijaje natječaj. Gospodin načelnik odgovori, da je poslao natječaj takodjer i u „Našoj Slogi“ pisani talijanskim jezikom, a „Naša Sloga“ da ga nije htjela fiskati, jer je bio talijanski. Mi neznamo jeste li

počeli " natječaj „Našoj Slogi“ ili ne, ako ste znate dobro, da se „Naša Sloga“ tiča u hrvatskom jeziku, dokle ste njoj hrvatski mogli i pišati.

Na drugoj točki dnevnog reda bijaše čitanje molba natjecatelj za občinsko tajnika. Kad ove točke razvila se baras razprava. Dva su natjecatelja, jedan je nadanjni tajnik u Boljuni a drugi u Dubačnici. Najprije se citala molba onoga iz Dubačnici. On za njemački, talijanski i „slavo“. Kad se je došlo citati do izraza „slavo“, jedan zastupnik zapita čitatelja: „koji li je to jezik „slavenski“, možda poljski ili ruski?“ Nakon čitanja rečeno molbe g. Jure Barković predloži, da onaj, koji je to razumio, neka izvoli ustati. Zastupnici svih sjede, a to bijaše znak, da nije nijedan čitao razumio, jer se je čitalo talijanski, osim g. načelnika i par njegova poudarika. Po tom se je čitala molba onoga iz Boljuna. On je rodom iz staroga Peščina, imao u Boljunu samo 1700 place; bio je podoficir u c. i k. ratnoj mornarici, znade njemački, talijanski i „slavo istriano“. Hrvatska stranka neće jednoga ni drugoga, jer u svojim molbah nisu naveli, da poznaju u pismu i govoru jezik, koga izključivo govor vise pak prostrane občine lovrenke, a taj je st hrvatski tajnik, koji hrvatski dobro nezna, nije za občinu lovrenku, jer skoprem je za sada urednici jezik talijanski, ipak se mora zastupnik uve hrvatski tuncati, jer većina njih neima niti pojm o talijanskom jeziku, a takovih je većina i u protivničkoj stranci. Napokon manjina predloži, da se opet raspriši natječaj za tajnika, koji da mora poznati u pismu i govoru hrvatski i talijanski, a po mogućnosti i njemački. Na to se ustane g. Jure Zupar, te poče nabrajati kao obično hrvatski: „da, on nijedne rječi hrvatski ne razume nego „naški“; mi da ne govorimo hrvatski nego „naški“ (smijete se ljudi božjih). Zastupnici mu dovikuju: „nije istina, da mi ne govorimo hrvatski, tu i vi sada hrvatski govorite, majka vas je tomu naučila, jer drugi joj nije niti znala“. Na to se g. Juro uhrati rukom za čelo, uruze svoj šešir i otiđi iz občinske dvorane, kamo se nije više vratio. Napokon odluci većina, da još ostane i nadalje stari tajnik g. Perrisutti už placi od 500 for. na godinu, ali da mora još jednoga nači, koji će mu u uredu pomoći, i od ove placi da će on dotičnika sam plaćati. Gospodin Perrisutti obeca, da pristaja na to. Hrvatska stranka nije tim zadovoljna te zahtjeva, da se „pet raspriši natječaj, jer ako občina ima plaćati 500 for. na godion za tajnika, plaćati će ih dvojaku, koji je sposoban za tu službu i koji će ju vršiti u redu. Načelnik se ovom protiši rječmi, da je on vrhu svih gospodar invenirati tajnika, koga njegova volja. Zastupnici viču: „onda zašto ste nasimo zvali kadi bez nas možete učiniti što Vas volja“. Napokon manjina videći, da se skoro dva sata kod ove točke uzdaljili bori i s razloga, što je prije zahtijevala, da se njezin predlog na glasovanje stavi, a toga nije ve htjelo, jer gospoda su se bojali, da će i njihovi vanjki sa Hrvati glasovati, tada manjina, 11 ih uz protest jedan za drugim izdje iz občinske dvorane i time bijaše sjednica završila, jer ostali nisu mogli po zakonu dalje razpravljati, pošto ih nebijaju dovoljno broj.

Mi se čudimo g. agentu iz Mošćenica, da ide na sjednice. On taj uvjek sjedi u jednom kutu, te nikad iz njega nije rječi, kano da ga tui i nije. Boji se valjati reći, koju u prilog Mošćenicanu, da ne pada u nemilos, onim velemožnim brašarem, jer onda u Bogom službića. On je lanjske godine izdavao u Mošćenicu po 20 novčića certifikate. Ove godine ono domaće zastupstvo uvidiv, da nije pravedno, da se uzmisa za svaki certifikat 20 novčića, i k tomu da se nezna kamo ovi novčici idu, ustanovi prijatelj zastupstvo obdržavane u Lovrani dne 21. decembra 1889. poseban zapisišnik, da se ima naime ove godine uzmati za svaki certifikat kao i u Lovrani 20 novčića, i ovi novčići da imaju pripadati občinskoj blagajni i niti komu drugom. Pa znate, da taj gospodin u ove godine neće nijednom certifikatu, nego jednostavno ljudi odbijaju izpričavaju se, da on neima oblasti to činiti, te ljudi salje u Lovran, i tako se često put ljudi u neprilici nadaju, jer Lovran je daleko i nije vrijedno, da

* Sl. glavarstvo podalo nam je talijanski sa stavljeni natječaj, u kojem se zaključivalo na prvom mestu poznavanje talijanskog, na drugom mestu poznatost njemačkoga, a tekav na trećem mestu po mogućnosti poznavanje slavenskoga jezika, kojim se služi pak okolina Lovrane. Naravno, da takova novčica nemogemo iskazati. Op. Ureda.

Franina i Jurina

Fr. Spamećeće se Jurino lanjskih izbori va Labinje?

Jur. Ča kada su ono nekeg uzega popa Talijanši po svoju počastili?

Fr. Ma jušto to.

Jur. Pak?

Fr. Da će poč neki va hlad za nekoliko vremena.

Jur. Dobro man stoji, će barem moć malo bolje proštudijat onu talijansko-mačju muziku.

Fr. Si čul, da j' umri na Volosken neki bogati Andrašić?

Jur. Je njim pak ča puštil?

Fr. Da su mogli poč za njim hodeć do Matulj.

Jur. Ni drugo?

Fr. Ne, zađa j' bil Majar.

Jur. Blaže njim da j' bil Iürac!

Fr. Ja, bi bili mogli poč za njii valje do Bistrica.

Fr. Različite vesti.

† Giacomini Antun. Iz Timjana javljava

nam, da je preminuo dne 20. t. m. te možnji župnik g. Giacomini Antun jošte u krepkoj dobi od 46 godina. Vječni mu pokój!

siromah čovjek za jedan malekoat skoro
čitav dan igublju, kad se može to doma učiniti.
A zato se je prvi godinak doma činilo,
a sada ne? Zato, jer g. agent je od sva-
kega 20 nađu utjero a sada kad je korist
svemu pukla, neće da to čini. Na broj
ćemo razviditi odakle ta oblast g. agenta.
Bo vidova! Obćina r.
Rišan novi u Kastvu dan 20 februara

Pisao nam je Kastav dne 20. februara.
Hrvatska čitavica u Kastvu priredila
je dne 16. o. vj. u vlastitim prostorijama
"Narodnoga doma" zabavu sa plesom. Uz
ljevo vrijeme, kakov je bilo osnaj dan,
očekivalo se gostura iz blizlega i daljeg; ali
da će ih učiti osobljike, toma se nije
pitko nadao, da je danice avakogu inzene-
nadilo. I tom se je prigodom osećala
tiesnočna dosadašnjih prostorija i sužnjaom
pokazala nanimu, da se iste razšire. Za-
imati joj je bio put u vlastite prostorije
rodoljubkinju, čestite gospodja Ivana
Bunc. Čim su zaredale zdravice, nadzvri je
kićenim govorom g. Bakarićem, stolaravnateljem,
predstaviv je čitavom stolu, kao vrednu
gospodinju, poštovatnu rodoljubkinju. Bilo
je i više zdravice zaredajući zaustupnikom,
a poimence našim pravkom našto prisutni
digale čače, gromko zasvir trokralini "xvili".
Kasno u noć razido se dražito u na-
ljepoj slogi.

bavu posjetilo je i ovaj put manjeg odličnog gospoda iz Vološkoga, Opatije, Rieke, Sušaka, Lokava, Veprinca i Mošćenica, a pojedine čak i srednju Istre. Među ostalim počasno je zabavu svojom prisutnošću, poglaviti g. H. Bošić, načelnik Sušacki. Mu najviše razveselio je svatko, a

što je mogao opaziti razmerno mnogo naših okoličana s leve i desne, premda bježao na taj dan (mesopustna nedjelja) svadbu u okolini plesova i inih zatava. Osobito izkazali su se i došli u velikom broju ev. Matejci i Lukavčani. S druge strane neugodno nas dirnulo, što izbjegavačica izškolane — al reč bi neprosvjetljene gospode čitaonice zatave, te i ovaj put brilirahu svojom odautnoću. Svetu neku bude svadje osvjeđenče, al hire na stranu.

Iza osme raspodjela veselica. Prva točka programa bila je mješoviti abor „U boj“. Bilo to stogot! Uz ono krpno glasivo čuo se prodriati i one nježne glasice, nježne ona riječna grlo, iz kojih su prodriati, gdje im je zametak. Iza toga sledila deklamacija. Deklamsirala glađica E. Grozman Vukelićevu „Domovini“, čime je izazvala burno pljeskanje i odobravanje. Treća točka programa bila je „saljiva igra“: „Bog se smijal!“ što se na obču želu morska opotoriti i na crvoj veselici. Nebje smjehu kraja su konca Kuma Luka (glađica E. De Francescasi) pozove kuma Miholjka (g. V. Rubesa) iz Zvoneće u pohode na nebudi lien dodje odma drugi dan. Već je kod njih deset dana pa još nemisli, kad će odputovati. To ju ljutilo nju, a i mizla joj Jurica (g. B. Dobrović), jer budi mismogred račeno, izjest će ih, „as je dobreh ust, očuvaj nas sveti Anton“. Oni varali, čarili, negovarali, a kum ostaje kum. Neće da ode. Kad im pakto reče, da misli kad njih ostati još dva, tri četna, čistio da nisu skočili iz koča. A i ženi mu pisao Jurić, da se jo muz joj zaljubio u jednu djevojku, nakonom tom, da će ga pereći kući i tim se ga oni otreštati. Jedan. Još i ona daje, da otanta kod njih takvih četrajstava, da se osvjedočiti može o čemu joj kum pisao. Sređa od zla na gore. Konacno pukna Jurica sretna misao, zamoli kuma, da mu posudi par forinta. Sad ga pogodio u zilicu. Neda mu se više boraviti kod kuma, pa odluci kući, tim više, što mu i ženi nježno nije dobro. Tako se otrešli tog dosadnog kuma. Kad im sva seranja i spletke nisu puniogle, povrglo ih ovo zadnje.

Pecara prigodom tmu partizanskih svečnostih t. j. kod odkrivenog spomenika pred postajom, gdje se je slavilo srevo. Tista je Austriju, prigodom porinuća cesarske ladje „Fran Josip I.“ i u predvečerje rođendana cesara i kralja Franu Josipa I. Jednom od tih zgoda bijaše petardom težko ranjen jedan redarstveni činovnik. Redarstvo je našlo i nerazapuknutih petarda na ulici, a jednu gotovo u stanu Sacea, koji je i dobio svoje droge — petardice. Strukovnjaci dokazari, da bijaše evo petarde iste vrsti i ed istih rukuh dogotovljene. Sud, komu je predsjedao sam predsjednik tribunala g. Moesig, odsudio je na temelju dieholičnog priznaja, izjava svjedoka i strukovnjaka, svu četvrtorici obuztenih i to Sacea, Rascovicu i Clementinu na godinu i pol, a de Francescasi na dve godine tamnica. Tim je zadovoljen zakon u pravici, no drugo je pitanje bilo, li se ti mladići u tamnici pokajali te popravljeni i poboljšani opet među poštene ljudi stupiti. Izademo razlog o tom podvojiti. U tom ras podkrepljujući ponasanje njih samih prigodom razprave, zatim držanje njihove svojstva, prijatelja i jednomišljenika i naporan pisanje odašnjene stampe za razprave, napose posljive izrečeno osude. U jednu rie slavilo se one nezrestne javno kano mučenika preporučujući njim riečju i tiskom arcanost i uzrajnost, kano da su Bog zna kakvo ju načke il plemenito djelo počinili, za koje njim valje daš tripti. Još jedna.

Među odsudjenima nalazi se i jedan Istran talijanske narodnosti, sin naime talijanskoga povjetočara gospoda Karla de Francescasi-a posjednika iz Gologorice

Iza igru sledilo je solo-pjevanje Zaj-
ćeve „Lastavice“. Pjevala je gđica Ida
Formmüller, koju je pratio na glasovir
M. Grosman. Gospodjica vrlo lepo se
odužila. Pjevala je točno, precizno, kako
smo se od nje i nadali. Kada je avriliša,
podzivalo ju običanstvo pleškanjem i živio-
klici. Čestitamo mladoj gospodjici, česti-
tamo i g. Miroslavu Grosmanu, komu imamo
najviše zahvaliti, da se u prostorijah „Na-
rodnoga doma“ češće naučimo skladnog
pjevanja. Nemožemo od manje, a da ne-
izrečemo i javnu pohvalu g. Bakariću,
koji radi neuromno kad se radi o tom,
da si osvjetlamo lice: *“Svi radovi*! Na želju
rijekomilne gostova, koji još nisu čuli pje-
vati istarske himne „Predobri Bože“, za-
pjeva je moještvo abor tu pjeamu, a
zatim je sledila tombola i ples. O polnoći
bio je kratak odmor. Šteta, što čitaonica
nima prikladnog mjesto, gdje bi se moglo
više njih na okupu oko stolova rastati,
jer bi tako bilo mnogo žalutnije. Ovakvo
se gostovi moraju razdiliti i smjestiti u
viša sobah, a gdjejkoli mora i čekati dok
su drugi poslate. Iza večer: plesalo se
opet živo i veselo sve do zore; pjevalo se
ili kod čašice vina, razgovaralo itd. u obće
svatko se je zabavljao i veselio na svoj
način i po svojoj telji, no svima si činio
zaderžljivo na licu.

(po njegovu Moncalvo) občine Pazin. Otac
nemože doduće nikto odsuditi radi kršenja
sina premda bi se moglo možda strošiti
slabu odgoju pripisati, al jedno ipak ne-
možemo ovom zgodom zamuditi. Talija-
nski listovi Istre pitaju danonice svoje
čitatelje bajkami i lažmi o nekakvom
uništenjem panslavizmu ili rusizmu, koje
čire naši pravci i rodoljubi po pokra-
jini. Dokaz tomu dakako nenavedešte ni-
kada, jer ga nemože biti al oni ipak ne-
prestaju crniti i klevetati naše ljudi. Mi
bismo rekli, da se ti laži-piskari vlađaju-
pri tom po onoj poznatoj: *“reci mi da
ne ti reče“*. Znaju naime, da imaju u
svojih redovih, među prijatelji i znanci
muževa i mladića, koji teže za prekorak
skim kraljevstvom, koji su u ljudi nepristupljivi
Austriji i svega što njim je na putu ka
postignuću njihove težnje i svrhe. Među
takove ugrijance spada i netom odsudjeni
mladidi de Franceschi a da on nije takav
u Istri sam, svjedoći sam pečat sa naslo-
vom „Ciccolio Garibaldi e sezione
Pisino“, koji je došao na vidjelo pri
godoru ove razprave. Mi smo dapske posve
osvjedočeni, da imade njegovih jednomjese-
čnih i u drugih talijanskih gnjedidih
Istre, al mi ih nećemo ništa marimo traditi.
Ovliko na znanje i ravnanje slavnoj po-
rečkoj babi i njezinu laži-drogovom

„Altročno russofili i panoslavisti!“ Radjo njemacki nego li hrvatski. Do znamjeno iz izvješća zemaljskog odbora u Poreču, da je podobčina Draguć (četiri

Baret) zamolio si žemaljski odbor, da razgleda, iđe gdevac, i da li on, koji smatra da ima imadu kao neku prasina, ili crvić od jednog milimetra promjera. Naslovio je ovog crvjeti, siguran je znak, da je onda predo cri, i da se jo odnije nastanio. Svak i najmanji put mora se odaleći od vinoograda i odma izgoriti. Ne amije se podnošto, ali ostaviti pruce na hrpe blizu vinograda niti ga zatopati, jer će se u aprilu mali crvici izleti na velika jata i opasnije biti.

Mi smo očekivali, da će se Dragučani opamtiti postje smrti onoga, koji je u dusi mrao sve što nebijalo talijansko, premda je on potekao iz hrvatske krvi, no kako nam pokazuje gornja molba, nedaju se, red u, kralj. Da snudu nekoj između njih uprav majstorski konjem rebove rezati, suhi smo odvora, no da su takovi zugrjetnici proti svemu što je hrvatsko - daže i viličare - znamo teku sada, opnatoši vinograd.

Ona prasina, o kojoj smo prije govorili pokreće male rupice, koja je poneća izbodića. Rupe se nalaze jedna cikc druge, namećenoče uduž prata i urjek na onom dielu pruta, koji je prama, remlji, name na onoj, koja je manje izložena sunca. U okomiti prutavci nema nikada crva; vi se zaklanjuju u pruce koje raste koso.

Evo, dakle, vinogradara nova radnje,

Prosvjeti italijanskih biskupa. Cijelo-
kupni talijanski episkopat prosvjeduje jo-
u okružnicu upravljenoj na kler i vjernike
proti zakonskoj osnovi o pobožnijim zakla-
dah, kojom se posjed i upravljanja istih
ekroku oduzimaju crkvi i ujetinim službi-
nikom. Taj sjećaj dokaz složnosti
talijanskih biskupa živo pokazuje kako je li ovo samo Petar radio, neće imati ni-
spomenute zakonske osovce protivna vjera,
i avakoj pravednosti. Osnova pa primjela
je već u zastupničkoj kući, nu prije nego
postane zakonom, mora jesti biti predlo-
žena senatu na preterivanje. Nego slaba-
je nade, da bi ju senat zabacio.
ali takove, koja ne iziskuje nikakva troška.
Treba pri rezanju loza dobro otvoriti oči
paziti, ima li, nema li, na pruću uzdu-
ni rupe; u njima jo šećka. Uz to za-
neimate ostavljati pruće u vinogradu, već
ge odma paliti.
Nu stvar je sasvim naravita, da bude
vakve koristi. Valja da svih listom rade
način težak pristediti mnogo posla u ljetu
doba, pa će i spasiti mnogo gržidja od
toga ubitacnjeg era, od kojeg valja da
se puno plasimo, i da av složno ustanemo
da se može jedino

Nagodili se. Čitamo u ovdješnjih listova, da se je itarsko parobrodarsko društvo "La Società di navigazione Istria - Trieste" nagodilo sa vlastnikom više parobroda Cesare, koji je plovio svojim parobrodom na istoj pruzi na kojoj i spomenuto društvo. Od skoro četiri godine amemo voditi se između njih ljudi boji, pri kojem štetovale silno jedni i drugi, dočim proti ovomu biću, koji će se moći jedino onda svladati, kad se ne bude čekalo, da se ljeti pojavi, već budu li se pri rezanju loze poduzele one mjerne, kojima će morati ostlobediti losu tog nemilog gosta. G. L.

Lutrijski brojevi					
	Dne 22. febrara.				
Trst	36	90	88	50	52
Lince	33	78	75	28	27
Budapest	71	54	1	37	44
	Dne 26. febrara.				
Prag	58	62	3	33	85
Lavor	86	88	46	54	75
Hermannstadt	33	20	25	51	68
Innsbruck	71	11	8	7	14

Neuku nauka.

Novi način pranja rubenine.
Za rubeninu, koju može izbljati (zamazati)
5 osoba kroz 8 dana, uzmijte $\frac{1}{2}$ udjele
benzina (po priliči $\frac{1}{4}$ litre). Rubeninu po-
stavite u večer moćiš u vodu, koju doliju
 $\frac{1}{2}$ litre benzina. Slijedećeg jutra doliju
opet vode $\frac{1}{2}$ litre čistog benzina i onda
ispriu rubeninu, kao što se obično pere.
Rubenina postane u čas čista i biela, jer
benzin raztopi svu nečist, a time nistedi i
pričini mnogo vremena. Sr. N.

Riko Štipković for. 2, Viko Dukić for. 2
ovim budi izrečena najjedračnija hrana.

Kastav, dan 20. febrara 1890.
Odbor „Hrvatske čitaonice“.
Dukljić v. r., predsjednik.

Oglas.

Dan 6. marta 1890. u 9 sati u jutro

Gdje prežimije crv loze. Crv loze, koji u nekih naših predjelih bara nemilo vinograd, to je malešna životinja, crnjakasta tiela, vrake glave, koji se iz početka nalazi na cvjetu grožđa, a zatim u samih jagodah. Ovaj crv preživi u godinu dana dva poriška, a početkom jeseni, kad je dobrano natuljen sokom zreli grožđa, traži zgodno mjesto, gdje će zanestati čahurić i prežimeti.

obdržavati će se u Mošćenicah
Glavna skupščina „gospodarske zadruge Opatija“
slijedećim dnevnim redom :

1. Izvještće o djelovanju zadruge prošle godine.
2. Obraćun za godinu 1889.
3. Proračun za godinu 1890.
4. Šta tko predloži.

Volosko, 20. febrara 1890.

Dodata je znalo, da je ovaj crv tražio pukotine kolaca i vilica; brzogatine razprkнутa panja, pa i među pruća odrezanih i ostavljenih na zemlji. Ni sad se opazilo sasvim nov pojav. Bebe (čahurice) crve preizviju u vrhu pruća, i u tolikom brozinjtu, da su ljudi nabrojili do 35 beba u jednom prutu, pa uz to ne mali ni ciglog pruta, u kojemu nebitaće po nekojebebaka.

Viktor Tomicić,
predsjednik.

Ovo je takova stvar proti kojoj ne smijemo ostati prekrštenih ruku, pa valja znati, da će se u svake bebe izleći po jedan leptir, koji će nesti do 40 jaja, a da će se u ovih 40 jaja, iegmisti 40 malih crvica, koji će grizuti grčid. Studen će istinabog ponobljati mnoge bebe sakrile u pruću, ali će mnoge i ostati, a proti orima treba da se na vrijeme latimo posla. Pri rezanju loze, valja dobiti paziti svaku

1. Izvješće tajnikovo o poslovanju za druge u godini 1889.
2. Izvješće nadzorstva o računih za godinu 1889.
3. Izbor odbora.
4. Izbor nadzoravta.
5. Slobodni predlozi.

U Kopr. 20. febrara 1890.
Odbor pescejnjice in krasilice.

